

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput V. Judicis è cælo descendentis, & in throno consistentis magnificus
apparatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

CAPUT V.

Judicis è cœlo descendentis, & in throno confidentis magnificus apparatus.

TAndem præmissâ horrificâ ignium, ac flammaram tempestate, Judex è cœlo, aperto veluti sipario, in scenam prodibit. Pompam universam quâ prodibit, S. Spiritus Scribæ Evangelistæ breviter quidem, sed nervosè sacro stylo expresserunt. Matthæus duobus locis. *Videbunt Filium hominis venientem, &c. & [a] Cum venerit Filius hominis in majestate sua, & omnes Angeli cum eo, tunc sedebit super sedem majestatis suæ.* [b] Marcus scribit venturum cum virtute multa, & gloria. [c] Lucas, cum potestate magna & majestate. Itaque ut quæ per Evangelistas sparsa sunt variis locis, in unum coacervemus cumulum, constat venturū primò in nubibus, 2. cum

G 4

Angelis,

a *Matth. 24. 27.* b *Marc. 13. 26.*c *Luc. 12. 7.*

Angelis, tertio cum virtute, quarto cum gloria, quinto cum majestate, & quidem multa, ac magna. Singula hæc modo pro nostro modulo accuratè exponamus. Ordiamur à nubibus. *Videbunt Filium hominis venturum in nubibus.* Hic primò dubium occurrit, sitne Christus venturus in una tantum nube, an verò in pluribus? Ratio dubitandi suboritur ex verbis D. Lucæ dissimilibus à verbis Matthæi & Marci: nam Lucæ dicit Christum venturum *in nube*, reliqui verò Evangelistæ, *in nubibus*. Communior est opinio descensurum Christum in una nube, sed quæ multis aliis nubibus erit circumfusa, ad majorem gloriam ostentandam. Rupertus existimat fore uubes procellosas, ignem, fulminaque jaculantes. *Non erunt, ait, nubes pluviis vorantes, terramque refrigerantes, sed nubes tempestuosa, ignem spirantes, fulmina jacentes.* Verior erit hæc sententia, si dicamus, ex parte superiori fulgidas & placidas

nu-

a *In Apoc. 5.*

nubes fore, ex inferiori verò procello-
sas ac turbulentas. Circuibunt ergò
Dominum nubes tempestate plenæ,
fulminibus, igneisque jaculis in im-
pios vibrantibus. Alterum quod ad
hujus apparatus magnificentiam va-
lebit, erit Judicis thronus. Dixit e-
nim ipsemet sessurum se in throno
magnificentissimo, & qui ejus deceat
majestatem. Sic enim interpretari
possumus illud. [a] *Sedebit super se-
dem majestatis suæ.* & David : *Paravit
in judicio thronum suum.* Erit quoque
hic thronus aspectabilis, ex nubi-
bus enim fabricatus erit, sed eo
artificio ac magnificentia, quæ &
Angelorum redoleat industriam sin-
gularem, & digna sit illo omnium e-
lectorum Principe, illo ipso die, quo
supremus omnium gentium Judex se-
debit, quo subditis omnibus speci-
men dabit dignitatis suæ, quo suis o-
lim contemptoribus illudere quo-
dammodo, & insultare volet, glo-
riæ, ac pulchritudinis suæ magnifi-

G 5

cen-

a Psal. 9. 5.

centiâ. Faceſſant omnia ſupremorum
 Judicum antiqua tribunalia , Præto-
 rum , Conſulum , Proregum. Faceſ-
 ſant omnia ſolia Regum, Pontificum,
 Imperatorum. Valeat ille quoque
 Salomonis thronus , ebore atque au-
 ro renidens , tantaque arte conſtru-
 ctus, ut verè de illo ſcriptum ſit. [a]
Non fuiſſe factum tale opus in univerſis
regnis. Sequitur jam in Matthæo : *Et*
omnes Angeli cum eo. Cum autem vene-
rit Filius hominis & omnes Angeli cum
eo. Quos intellexit D. Lucas cum dixit,
 (b) *Venturum cum poteſtate magna!* five
 ut habet Matthæus , *cum virtute mul-*
ta : id eſt , cum magnis Angelorum
 copiis. Hæ nimirum ſunt Angelicæ
 legiones , quas habebat in poteſtate,
 illo ipſo tempore , quo à militibus ca-
 ptus , vinc-tusque tenebatur , legiones
 innumerabiles, ordine pulcherrimo,
 & corporum fulgore gratiſſimo ince-
 dentes. Itaque in die judicii ne uni-
 cuſ quidem Angelus manebit in
 cœlo,

a 3. Reg. 10. 18. b Luc. 21. 12.

coelo; sed omnes omninò cum eo descendunt, eumque quasi Deum & Dominum suum honoris causa, quasi ephæbi comitabuntur. Unde Chrysostomus clarè fatetur, cœlum tunc evacuandum; quia nullus erit in cœlo Sanctus; nullus quoque Angelus, neque etiam Christus. Erit igitur in cœlo solus; qui cœlum, & terram implet, Deus. Præterea est admodum probabile, Angelos omnes tunc assumpturos corpora, ex aère condensato, in iisque splendidis gloriosè apparituros: alioquin enim hæc Christi Angelis stipati gloria & potestas, non posset videri ab impiis, & reprobis, quorum tamen causâ maximè exhibebitur. Cum ergò innumerabilis sit Angelorum multitudo, tunc longè lateque supremas aëris regiones undique per multa millia milliarium usque ad ipsos cœlos replebunt & immensi exercitus speciem præbebunt. Valde quoque credibile est, demones etiam in corporibus assum-

assumptis, sed tetrīs, horridis, & terrificis apparituros, vel quia alio quā ab impiis videri non possent, vel quia pertinet ad Christi quā homo est & Judex, gloriam, & impiorum confusionem, ut videantur. Quam admirandum igitur erit spectaculum, hic videre decies millies, centena millia, legionum Angelicarum aëris regione latissima fursum, deorsumque explicatura, nunc Judicis laudes canentium, tunc fortia facta Sanctorum, nunc improborum calamitati insultantium, juxta veterem Divinæ sapientiæ comminationem. Tunc implebitur illud, quod dixit Dominus Caiphæ, in Concilio Judæorum. [a] *Videbitis Filium hominis sedentem a dextris Virtutis Dei.* Mirabile spectaculum, in sublimi aëre videre corpore glorioso, sedentem in throno splendido, circumfusum innumeris Angelorum legionibus, totum hæmisphærium usque ad cælum occupantibus, stipatum ad dextram immenso beatorum

a Matth. 26.

torum hominum exercitu, qui omnes Solis instar splendebunt. Infernè in terra ad sinistram, infinitam multitudinem damnandorū humi prostratam, gementem, ululantem, vociferantem, quæ superficiem terræ longè lateque occupabit. Furentibus in eos dæmonibus, & omnem rabiem suam in illos evomentibus? Aderunt ergò illic omnes creaturæ rationales. Nullus erit in toto cœlo, nullus in tartaro, nullus in purgatorio, nullus in aliquo orbis angulo, sed omnia loca toto illo temporis spatio, quo exercebitur Judicium, erunt planè vacua, aderuntque in valle Josaphat omnes Angeli, homines, dæmiones. Hic ergò attolle oculos, ut spectes maximum qui unquam Christo exhibitus fuit, vel deinceps tota æternitate exhibebitur, cultum, honorem, reverentiam. Quamprimum Christus è cœlo per aëra delapsus venerit in conspectum immensi illius theatri, ac tam celebris confessus: & jam in magnifico throno vivorū, ac mortuorum

federit, statim omnes quotquot ibidem præsentem consistent, tum in aëre sublimes, tum in terra depressi, Angeli, homines, electi, reprobi, & demones ipsi prono vertice, flexis poplitibus, submississima tum corporis, tum animi reverentia Christum ut naturalem Dei Filium; ut Regem Regum, ut supremum cæli, terræque Dominum venerabundi adorabunt; implebiturque illud magnificentum Pauli de Christo effatum. [a]

Omne genu flectatur; cælestium, terrestrium, & infernorum, tunc omnis lingua confitebitur, quoniam Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris.

De communi hac omnium adoratione evidenter scribit David. [b]

Omnes gentes quascunque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine, & glorificabunt nomen tuum. Deinde Paulus. [c]

Omnes stabimus ante tribunal Christi: scriptum est enim: Vivo ego dicit Dominus, quoniam mihi flectetur omne genu, & omnis lingua

con-

a Phil. 2. b Ps. 8. 5. c Rom. 14.

confitebitur Deo. Ubi nunc es Pilate, emerge ex illa execranda reproborum colluvie, caputque huc attolle, oculos eleva: Tua ipsa hic usurpabo verba à te olim die Parasceve prolata. Tu in amplissimo Jerosolymæ foro, coram immensa Judæorum multitudine, cum Christus staret vinctis manibus, redimito spinis vertice, vulneribus hiulcis plenus, toto corpore sanguinolentus, toto vultu lividus, clamabas coram omni populo: [a] *Ecce homo.* Huc, huc modò oculos converte. Ecce homo, Cui data est omnis potestas in cœlo & in terra. Ecce homo, qui à Deo constitutus est Judex vivorum ac mortuorum. Ecce homo, ô perfidi Judæi, quem furore rabidi petiistis in crucem agi: vociferantes, crucifige. Ecce homo, impii! quem postposuistis Barabbæ, dicentes: non hunc sed Barabbam. Habetis vobiscum jam homicidam & latronem Barabbam, reum, Christum verò Judicem. Vos clamabatis, non habe-

a Joann. 19. 5.

habemus alium Regem nisi Cæsarem, Confugite jam ad vestrum Cæsarem, adferat jam vobis opem. Non habebitis jam Christum qui vos det Regem, sed qui condemnet Judicem. Ecce quomodo jam sedet in magnifico folio, qui jacuit novem mensibus in matris utero; sedet jam in throno, qui olim jacuit in fœno. Sedet in monte gloriæ, qui prostratus jacuit sudans aqua & sanguine in monte Oliveti, monte angustiarum. Sedet in tribunali Justitiæ, qui toties stetit victus manibus coram tribunalibus injustitiæ. Sed quid hic verbis meis cruento miseros Judæos, quos satis in die illo furoris punget Divina Justitia? converto sermonem ad Catholicos, & quid ni ad te lector, quem de rei illius, de qua ago dignitate, & non tam cupio esse lectorem quàm Judicem.

OBSERVATIO MORALIS.

Legisti quomodo in magnifico illo amphitheatro omnes & Angeli, & homines: & dæmones sacro quodam horrore undique circumfusi, præ gloria,

ria, & majestate Judicis, eum prono corpore sint adoraturi. Tuum jam postulo judicium. Possentne quid non dicam fieri, sed propè concipi indignius, quàm nos Christianos, qui tam certâ, & indubitâtâ fide credimus Christum in arâ adstare præsentem Judicem, quem credimus nos aliquando judicaturum; tanta tamen adstare illic irreverentia, inverecundia, immodestia, quanta puderet adstare coram viro aliquo honorato, in dignitate constituto? Totum templi spatium repletur cœlestibus illis generis, nec in Templo aër tot scatet atomis, quod abundat Angelis; rubet ara Divino Christi cruore, offertur æterno Patri pro mundi expiatione piacularis victima, occupatur arcano mysterio sacer Mysta; nil hic agitur nisi quod est cœleste, Divinum, sacrosanctum: Et interim dum hæc peraguntur, stabit præcax aliquis juvenis, qui intolerabili impudentia, lænocinabitur oculis, gesticulabitur manibus, fabulabitur linguâ, vegabitur

per

per quævis nefanda animo, perinde ac si non à Presbytero res Divina ageretur in delubro, sed ab histrione comædia exhiberetur in theatro. O impiè! quomodo audes coram tuo Judice, coram quo flectetur aliquando omne genu, vel erectus stare, vel nno tantum genu flectere? Vides quomodo populus universus ad illa verba: [a] *Et Verbum caro factum est,* statim incurvo corpore in terram sese inclinat, quasi tanti beneficii, quanti est Verbum pro nobis incarnatum, pondere oppressus, stare amplius non possint; & tu non tantum audis verba illa proferri: *Et Verbum caro factum est,* sed & vides, & credis ipsum Verbum incarnatum, & pro tua salute incarnatum, illic præsens esse, & non majori honore prosequeris illic Filium Dei, quàm inane simulachrum Jovis, vel Mercurii. Et si ingrediatur crepitantibus calceis, & byssinâ togâ, nescio, quæ sordidula pellex tergum obvertes Filio Dei, totum corpus ve-

nera

a Joan. 1.

nerabundus obvertes mancipio fors
 diaboli. Quid dices, dum adstabis
 tuo Judici? Non credidisti hæc? ergo
 fuisti perfidus; credidisti? ergo fuisti
 impius, & pro alterutro crimine con-
 demnandus.

CAPUT VI.

*Ante ultimum Tragædiæ actum pro-
 deunt varii reproborum
 actores.*

PRoduximus improbos tanquam
 primorum scelerum reos ad mag-
 num forum, ad celeberrima comitia,
 ad terrificum tribunal, ad latè patens
 & immensum illud theatrum, ad æ-
 ternam ignominiam illudendos ac
 detestandos. Jam superest ut illi
 omnium oculis objecti, coram in-
 omnium luce & conspectu ab homi-
 nibus, Angelis, dæmonibus, Deo co-
 arguantur ac condemnentur, ut ita
 tandem veluti publico totius universi
 præconio voce & tabellis notentur,
 & sempiternæ infamiæ objiciantur.
 Postquam cœlum, terra, sol, sidera,
 ele-